

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 2 maj 1901, kl. 1 e. m.

Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning i visst fall för lärare eller lärarinna vid folkskola.

Uti en till Riksdagen aflåten, den 31 december 1900 dagtecknad proposition (n:o 38) har Kongl. Maj:t, med hänvisning till propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att tjänstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola finge anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande af ålders-tillägg som i afseende å rätt för skoldistrikt att för aflönande af sådan lärare eller lärarinna erhålla statsbidrag.

Till omförmälda statsrådsprotokoll har chefen för ecklesiastikdepartementet anfört följande.

Genom kongl. kungörelsen angående ändring för visst fall af gällande bestämmelser om aflönning och lönetillskott åt folkskolelärare den 15 juni 1892 vore stadgadt, att tjänstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skulle anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter

viss tids tjänstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor som i afseende å rätt för skoldistrikt att för sådan lärare eller lärarinna erhålla högsta medgifna lönetillskott.

Denna kungörelse, hvilken tillkommit efter det Riksdagen bifallit af Kongl. Maj:t i ämnet aflåten proposition, vore numera utan betydelse, sedan genom kongl. kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 lärarnes och lärarinnornas vid folkskolor löner blifvit från och med år 1901 höjda så, att ordinarie lärare eller lärarinna skulle i årlig lön åtnjuta, utom bostad och vedbrand, minst 700 kronor samt ega rätt till tre ålderstillägg å 100 kronor hvardera, det första efter fem, det andra efter tio och det tredje efter femton års oförvitlig tjänstgöring. Men de förmåner, som 1892 års kungörelse afsett att bereda icke endast åt de vid seminariernas öfningskolor anställda lärare och lärarinnor, utan äfven åt seminarierna sjelfva, syntes fortfarande böra komma såväl de förra som de senare till godo; och fördenskull vore nya bestämmelser i detta hänseende nödvändiga.

Till närmare belysning af syftemålet med 1892 års kungörelse har departementschefen erinrat om det yttrande, hvilket af då föredragande departementschefen afgifvits vid det tillfälle, då Kongl. Maj:t beslutit till Riksdagen aflåta nyssberörda proposition. Departementschefen hade dervid anfört:

»Enligt nådiga brevet den 31 december 1877 eger examinerad folkskolelärare, som efter vederbörligt förordnande bestrider läraretjänst vid folkskolelärareseminariernas öfningskolor, att för åtnjutande af pension från folkskolelärarnes pensionsinrättning räkna hela den tid, han i nämnda egenskap tjänstgjort, som ordinarie tjänstår. Deremot har sådan lärare icke rätt att räkna sig samma tid till godo äfven för uppflyttning i högre lönegrad såsom folkskolelärare. Rättigheten att efter viss tids tjänstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor tillkommer nemligen, enligt § 1 mom. 1 af kongl. kungörelsen angående aflöning åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor den 20 januari 1882, sådant samma moment lyder enligt kongl. kungörelsen den 5 oktober 1891, endast sådan ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under fem år. Det är vid sådant förhållande att befara, att mera framstående lärare icke skola söka anställning vid ifrågavarande öfningskolor och att, om någon gör det, han skall kvarstanna der endast en kortare tid.

»Då det emellertid är af vigt, att seminariernas elever under sin utbildningstid för lärarekallet få höra dugande och erfarna lärares undervisning och då det jemväl i öfrigt synes i hög grad billigt, att

bemålde lärare få räkna sin tjänstgöringstid vid seminariernas öfningskolor som ordinarie tjänstår äfven i oförmälda hänseende, synes en sådan förmån böra dem beredas, och lärer i sammanhang dermed en motsvarande jemkning böra ske i gällande bestämmelser om lönetillskott af allmänna medel för lärare vid folkskolor. Kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 § 2, sådan denna lyder enligt kongl. kungörelsen den 5 oktober 1891, tillerkänner nemligen skoldistrikt rätt att i lönetillskott uppbära högsta medgifna beloppet, 466 kronor 67 öre, endast för sådan ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som i denna egenskap tjänstgjort under fem år.»

Hvad dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet sålunda yttarat, visade oförtydbart, hurusom det föreslagna stadgandet afsåge dels att skaffa seminarierna dugande lärare, dels ock att tillförsäkra lärarne vid dessa läroanstalters öfningskolor rätt att, då de öfverginge i folkskolans tjänst, för erhållande af ålderstillägg räkna sig sin tjänstgöring vid öfningskolan till godo lika med tjänstgöring vid folkskola och att bereda skoldistrikt rätt till lönetillskott för sådan lärare i lika mån som för annan folkskolelärare.

De därför anförda skälen egde fortfarande full giltighet; och departementschefen har fördenskull och emedan lämpligt syntes vara, att, då nya bestämmelser i ämnet nu ifrågasattes, dessa blefve så affattade, att de måtte kunna vinna tillämpning äfven för det fall, att beloppet af folkskolelärares löner skulle förändras, hemställt, det Kongl. Maj:t behagade i proposition föreslå Riksdagen medgifva, att tjänstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskoleläraresseseminarium förenad öfningskola finge anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande af ålderstillägg som i afseende å rätt för skoldistrikt att för aflönande af sådan lärare eller lärarinna erhålla statsbidrag.

På de skäl, som i statsrådsprotokollet blifvit anförda, hemställer utskottet,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förvarande proposition, må medgifva, att tjänstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskoleläraresseseminarium förenad öfningskola finge anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande af ålderstillägg som i afseende å rätt för skoldistrikt att för aflönande af sådan lärare eller lärarinna erhålla statsbidrag.

seminarium förenad öfningsskola skall anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande af ålderstillägg som i afseende å rätt för skoldistrikt att för aflönande af sådan lärare eller lärarinna erhålla statsbidrag.

Stockholm den 2 maj 1901.

På det sammansatta utskottets vägnar:

O. W. REDELIUS.
